

Pszichológia szigorlati témakörök pedagógusok részére 2017 / 2018. tanév

Fazekasné dr. Fenyvesi Margit, dr. Fruttus István Levente, Kulcsárné dr. Papp Enikő és Pap Erika

1. A pszichológia, mint tudomány jellemzői és kialakulásának története
 - A pszichológia tudománya, gyökerei, nézőpontjai
 - A pszichológia területei és alkalmazásai, módszerei
2. A megismerő folyamatok működése: érzékelés, észlelés, figyelem
 - Az érzékelés és az észlelés folyamata, jellemzői
 - A figyelem folyamata, jellemzői, típusai
3. A megismerő folyamatok működése: emlékezet, érzelem
 - Az emlékezet folyamata, jellemzői
 - Az emlékezet típusai
4. A megismerő folyamatok működése: tanulás
 - A tanulás és motiváció pszichológiai értelmezése
 - Iskolai motiváció és értékelés
5. A megismerő folyamatok működése: motiváció és kreativitás
 - A motiváció folyamatai, szintjei
 - A kreativitás és típusai
6. A megismerő folyamatok működése: gondolkodás
 - A gondolkodás fogalma, típusai
 - A gondolkodás zavarai

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

- N. Kollár K. és Szabó É. (szerk.) (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó Budapest.
 - Oláh, A. és Bugán, A. (2002): *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*. ELTE, Eötvös Kiadó, Budapest.
 - Pléh Cs. (szerk.) (1996): *Kognitív tudomány*. Osiris Kiadó, Budapest.
7. A gyermek fejlődése egy éves korig
 - A születés előtti időszak
 - Az újszülött képességei
 - A csecsemő testi-mentális jellemzői
 - Korai kötődés

6. Fejlődés kisgyermekkorban

- Az 1-3 éves gyermek szomatikus-mentális jellemzői
- A beszéd fejlődése
- A gondolkodás műveleti szintje

7. Fejlődés óvodáskorban

- Az óvodás korú gyermek szomatikus-mentális jellemzői
- Óvoda – iskola átmenet és iskolakészültség
- A gondolkodás műveleti szintje

8. Fejlődés kisiskoláskorban

- A kisiskolás korú gyermek szomatikus-mentális jellemzői
- Erkölcsi fejlődés, a gyermekrajz és a gyermekjáték
- A gondolkodás műveleti szintje

9. Fejlődés serdülőkorban

- A serdülő korú fiatal szomatikus-mentális jellemzői
- Az erkölcsi fejlődés, az identitás
- A gondolkodás műveleti szintje

10. Az ifjúkor, felnőttkor, időskor jellemzői

- Szomatikus-mentális jellemzők
- Az identitás alakulása és krízisei

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

Vajda Zsuzsanna (2001): *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest.

Winnicott, Donald W. (2000): *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

Gopnik, A. (2003): *Bölcsék a bölcsőben: hogyan tanulnak a kisbabák*. Typotex Kiadó, Budapest

Kalmár Magda (szerk.) (1994): *Fejlődépszichológiai Szöveggyűjtemény I. és II. kötet*, egyetemi jegyzet, Tankönyvkiadó, Budapest.

Mérei F. V. Binét Á. (2004): *Gyermelelektan*. Medicina, Budapest.

Cole, M., Cole, S. R. (1997): *Fejlődélelektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 17. fejezet, 180., 233., 345., 395., 466., 540-541., 627. oldal

Balogh É. (2005): *Fejlődélelektan I. A megtermékenyüléstől az óvodáskor végéig*. Didakt Kiadó, Budapest.

11. Diszpozicionális személyiséglelektani irányzatok

- A személyiség biológiai, genetikai, evolúciós alapjai
- Típusok és vonáselméletek, szükségletek, motívumok elmélete (Murray)

12.. Pszichodinamikus személyiségelméletek

- Pszichoanalitikus személyiségelmélet
- Neoanalitikus teóriák (Jung, Adler, Erikson)

13. Humanisztikus személyiség modell (Maslow, Rogers)

- A személyiség humanisztikus megközelítése
- Személyiség, énkép, éndeál, önismeret
- A pedagógus személyisége

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

- Kulcsár, Zs. (szerk.) (1999): *Morális fejlődés, empátia és altruizmus*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Carver, C.S. – Scheier, M.F. (1998): *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Allport, G.W (1980): *A személyiség alakulása*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Bereczkei T. (1994): *Humánétológia és szociobiológia*. in: Barkóczi I.-László J.: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest.
- Szakács F. – Kulcsár Zs. (1996): *Személyiség lélektani szöveggyűjtemény I-III*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Keményné Pálffy K. (2007): *Személyiségpszichológia*. Zsigmond Király Főiskola és L'Harmattan Kiadó, Budapest.

14. A szocializáció és színterei

- A család szerepe a személyiség formálásában
- Intézmények szerepe a gyermeknevelésben: bölcsőde, óvoda, iskola
- Kortársak és médiahatások. A kognitív disszonancia.

15. Értékek rendszere, attitűdök, meggyőzés és befolyásolás

- Vélemények, nézetek, értékek, attitűdök.
- Meggyőzés, befolyásolás, manipuláció. Vonzalom, magány és altruizmus.
- Előítélet és sztereotípa

16. Az iskola, mint társas közeg

- A csoport kialakulása és jellemzői,
- A csoporthatások típusai: kohézió, csoportnyomás, tanult tehetetlenség, társas lazsálás.
- Normák és konformitás. A konformizmus típusai, jellemzői.
- Az osztály, mint csoport, csoportszerkezet – szociometria

14. Szociális megismerés és kommunikáció

- Tanárszerep, vezetés, hatás
- Személypercepció és attribúció, Pygmalion-hatás, holdudvar hatás.
- Kommunikáció

15. Proszociális viselkedés, agresszió.

- Bántalmazás, aszociális viselkedés.
- Szorongás, autoagresszió
- Az iskolai szocializáció egyéb zavarai: hátrányos helyzet, integráció.

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

- Csepeli Gy. (1949): *Bevezetés a szociálpszichológiába*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Smith-Mackie (2001): *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Pataki F. (1998): *A tömegek évszázada*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Atkinson, R. L. és mtai. (2005): *Pszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Keményné Pálffy K. (2006): *Alapozó pszichológia*. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest.
- Szabó I. (1998): *Bevezetés a szociálpszichológiába*. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest.
- Forgas, J. P.: *A társas érintkezés pszichológiája*. Kairosz Kiadó, több kiadás